

Stater laa ved hinanden, desto svagere vare Traktaterne, desto mindre var det Omraade, som henvises til retslig Afgørelse. Men hvis nu Italien har været villigt til i Traktaten med Danmark at indføre en Klausul om, at denne Traktat kan tiltrædes af enhver anden Stat, da betyder det jo for en Stormagts Vedkommende den samme ubetingede Villie til at lade Retten træde i Magtens Sted, som findes hos de to smaa Stater, Danmark og Holland. Jeg kan saaledes ikke se rettere, end at det for Fredstankens Udvikling i Europa vilde have været saare ønskeligt, om noget saadant var sket. Jeg undrede mig noget over, hvad den højtærede Udenrigsminister sagde, idet det ligesom lod antyde, at vi meget godt kunde have faaet en saadan Bestemmelse ind i Traktaten med Italien. Hvis det er Tilfældet, tror jeg, det vilde have Interesse at faa det klart og bestemt fremhævet. Hvis det kan meddeles paa en Maade, hvis Rigtighed ikke kan omtvistet, ligger jo allerede der et stærkt Fingerpegi Retning af, at ogsaa Italien slutter sig til Rækken af de Stater, der ville sætte Retten i Magtens Sted paa alle Omraader og overfor alle andre Stater. Jeg kan godt forstaa, at dette Synspunkt maaske ikke har været særlig nærliggende for den højtærede Udenrigsminister, fordi det jo ikke med Hensyn til de konkrete Forhold, Forholdene mellem Danmark og Italien, havde nogen Betydning, og fordi det heller ikke med Hensyn til Danmarks Forhold i det hele taget havde nogen Betydning. Men for os, som ere vante til at beskæftige os med den internationale Fredstankens Udvikling, og for denne Sag i sin Helhed vilde det ganske sikkert have haft Betydning, om en saadan Bestemmelse havde staaet i den dansk-italienske Traktat.

Det ærede Medlem for Højrup mente, at det ikke havde nogen Betydning, at den ene Part kan gaa til Domstolene, uden at der foreligger en Voldgiftsantagelse, og han sagde, at man kan jo altid finde en Lejlighed til at knibe uden om. Det er dog klart, at her er et Hul, og det, at et Hul bliver lukket, har sin Betydning, selv om man kan sige, at ved Hjælp af Mikroskop finder man maaske andre om end betydeligt mindre Huller.

Den Gang, jeg førte Ordet første Gang, tænkte jeg, at her er to Hensyn at tage. For det første vil det være rigtigt og nødvendigt, at vi fremhæve Betydningen af, hvad der her foreligger. For det andet vil det være nødvendigt, at vi un-

derstregte den begrænsede Betydning, som de 4 af disse 5 Voldgiftstraktater have. Jeg vilde forvare mig imod, at man skulde sige: Nu indivi vi en Fredens, Fredstankens og Voldgiftstankens Æra, nu ere de smaa Nationers Uafhængighed sikret ad denne Vej. Imidlertid har det jo vist sig, at den Bekymring, jeg i saa Henseende kunde nære for, at man skulde slaa for stort et Brød op i denne Sag, ingenlunde er bleven bekræftet. Tværtimod have de følgende Talere jo, om jeg saa maa sige, kappedes om at forringe de fleste af disse Traktaters Betydning — ja, et Par Talere ere gaaede saa vidt, at de have sagt, at de ville ønske, at Traktaterne mellem Frankrig og England ikke vare afsluttede. Jeg kan ikke være enig i, hvad der i saa Henseende er fremkommet. Jeg vil henvende Opmærksomheden paa, at det ærede Medlem for Holbæk Amts 4de Valgkreds (Krabbe) udtalte, at der var ogsaa afsluttet en Traktat imellem Italien og England, og at det ikke var lykkedes Italien at faa England til at gaa ind paa de Synspunkter for Voldgiftens Omfang, som det havde næret. Hvis jeg nu tør gaa ud fra, hvad jeg vist nok tør, at den Traktat, der er afsluttet mellem Italien og England, er i alt væsentligt af samme Værdi — af lige saa megen og lige saa liden Værdi — som den, vi nu have faaet med England, og den, vi have faaet med Frankrig, saa foreligger altsaa Sagen saaledes, at den eneste Stormagt, der staaar paa et ubetinget fredsvenligt Standpunkt, har erkendt, at den alligevel gjorde Fredstanken en Tjeneste, og at den bevægede sig i den rigtige Retning ved at afslutte en saadan Traktat, og jeg antager da, at det er baade klogt og rigtigt, at vi, den lille Magt, er fulgt i dens Fodspor. Det ærede Medlem for Højrup, som for Resten heller ikke uden videre drog den Slutning, som de følgende Talere droge, at man hellere burde have ladet den engelske og den franske Traktat ligge, sagde, at det vilde vel sagtens have været vanskeligt at afbryde Underhandlingerne, men man kunde have trukket dem i Langdrag. Men, mine Herrer, naar Situationen staaar saaledes mellem en Stormagt og en lille Magt, at en Stormagt siger: Jeg er rede til paa et vist Omraade, hvis Grænser ganske vist ere noget flydende, men dog i og for sig, naar man fortolker Traktaten loyalt, paa et meget stort Omraade, at lade Retten træde i Magtens Sted, da forekommer det mig, at det vilde være ret letsindigt handlet, om den lille Magt afviste det. Det